

قصه های
آزرگی

هفت قصه پندآمیز

قد

حکمت و دانایی از زمان قدیم

نوشته کننده: سید طاهر حسنی

رسام: حبیب حسنی

شماره 20

دَ نامِ خُدايِ که جانِ مِديِه

قِصه های

آزرگی

هفت قِصه پندآمیز

قَد

حِکْمَت و دانایی از زمانِ قَدیم

آسیه وو و خرسی

دَ زمانای قدیم دَ یگ آغیلِ ریزه یگ آسیه وو قد خاتو و یگ
 باچه خو زندگی مُوكد. باچه آسیه وو یگ باچه خیلی کارگر
 بُود. او هر وخت قد آته خو کَمک مُوكد. یگ سال برف و بارو
 نبارید. او دریا و جوی ها کم شد. چشمه ها پگ خشک شد و

خُشک سالی دَ تمامِ جای
 ها زیاد شد. ازی که او
 نَبُود، حاصلِ گندم و
 دیگه چیزها ام کم بُود.
 آسیه ام او نَدشت که

خُوب بچله تا که آسیه وو از مُزدِ آزو عیال خور ره نان بدیه.
 امزی خاطرِ آردوی شی بیکار شد. زندگی شی روز به روز
 خراب شده مورفت. یگ روز باچه آسیه وو دَ آته خو گفت:
 "آتی! امی رقم گزاره نموشه که یگ کومه نان دَ خانه پیدا
 نشوه که بخوری، امی رقم ششتو فایده ندره. باید یگو فکر دَ
 باره کارِ دیگه کنی. اگه مره اجازه بدی ما یگ راهِ خُوب

پیدا کدم. " آته شی گُفت: " چیز کار کنی؟ " باچه شی گُفت:
"مو دَ خانه یگ خر درے که امی دَ کار مو نیسته. خر خُوره

دَ بازار بُرده سودا
کنی و پیسه شی ره
دَ خانه خرج و
مصرف بخری. آسیه
وو ام قبول کد و

گُفت: " بد نیسته. " آردوی شی تصمیم گرفت که خر خُوره دَ
شار بُرده سودا کنه. وخت تایستو بُود و هوا ام خیلی گرم.
آسیه وو قد باچه خُو پیش و خر بیچاره ره از جلوبند شی کش

کده طرفِ شار
مورفت. دَ یگ جای
رَسید که دُو دختر دَ
لَب جوی ششته آردوی
شی کالا موشوبه.

وختی که چشم شی دَ آسیه وو افتد، گُفت: " توخ کنید، دزی
دُنیا چی رقم آدما پیدا موشه که خر دره و خود شی پیده راه

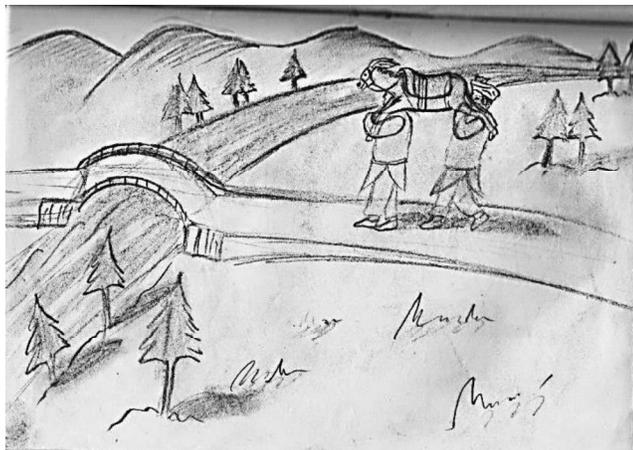
مورہ! "بَسَمِ یَگی اَزُو دُخترُو پُرسید: "بَچی یَگون شِمُو خَر خُو
 رَہ سُوَار نَمُوشید؟" اَسیہ وُو کَمی فِکَر کَد و کُفَت: "کَپ بَد
 نِیستہ. ما باچہ خُو رَہ سُوَار مُوکُنم." اُو باچہ خُو رَہ دَ خَر
 سُوَار کَد. اَرْدُو ی شِی خِیلی رَہ رَفَت و دَ یَگ جَای رَسید کَہ
 یَگ خَاثُو تَیق دَ دِست شِی اَز رَہ شِی مِیہ. اَمُو خَاثُو تَیق خُو رَہ
 دَ سَرِ باچہ بَال کَد و چِیغ زَدہ کُفَت: " شَرَم نَدَرِے کَہ اَتَہ پِیر
 خُو رَہ خَر جِیلہ گَر تِیر کَدِے و خُود تُو کَہ جُوَان اَسْتِے خَر
 سُوَار شُدِے؟" باچہ خِیلی شَرَم شُد، دَرُو خُود خُو رَہ اَز پُشتِ
 خَر تا پُور تَہ کَد و اَتَہ خُو رَہ سُوَار کَد. باچہ اَز پَسِ خَر پِیدہ
 حَرَکَت کَد. اَرْدُو ی شِی خِیلی رَہ رَفَت. دَ دَمِ رَہ یَگ مُسافرِ رَہ
 دِید کَہ قَد شارِ مورَہ. اَتَہ و باچہ اَرْدُو قَد اَمزِی رَفِیق شُد.
 مُسافرِ کَمی خَندِید و کُفَت: "عَجَب اَدما ی اَحَمَق اَسْتِید! بَچی
 اَرْدُو ی شِمُو خَر خُو رَہ سُوَار نَمُوشید؟ خَر کَہ مَنده شُدِے خُو
 رَہ پِی نَمُوفتہ." اَسیہ وُو قَد باچہ خُو کَمی فِکَر کَد. بَعد اَزُو
 اَرْدُو ی شِی سُوَار شُد.

کَمک وُری که راه رفت، یگ دیغو ره دید که دَرَو کِشت خُو ره
 او میدیه. دَ نَزْدِیگِ دیغو که رَسید، او سرِ راه اَمَد و کُفت:
 "عَجَب بے اِنصاف اَسْتید، رَحَم اَم نَدرید، کَمک شَرَم از مَرْدُم

بُخوَرِبِد و از خُدا
 بَترَسید! دُو نفر،
 یگ خر ره سُواری
 شُدید. او زِبُو نَدَرِه
 که گپ بَزَنه. اَمی
 کارِ شِمُو بَسیاری

یگ ظَلَمِ کُتَه اَسْتِه. "اَسیِه وو کُفت: "ما که اَمی خر ره بَلَدِه
 سَوَدَا کَدُو مُوَبِرْم. "دیغو کُفت: "تُو نَمُوفاَمی که خرِ مَنَدِه، زَلَه

و بے حال ره کس
 نَمیخَرِه؟ "اَسیِه وو
 کُفت: "راس کُفتی،
 آدم باید دَ گپِ حق
 گوش کنه. اَسیِه وو

قَد باچِه خُو دَرَو از پُشتِ خر تا شُد و رِسپونِه گِرِفْتِه خر خُو ره

خوب ماکم رقمِ بار وری د بِلِه بازوی آردوی خو بسته کده
 طرفِ شارِ حرکت کد. کمی راه رفت و د یگ دریا رسید. دریا
 یگ پُولِ خراب دشت. وختی قصد کد که از سرِ پُول تیر شوه،
 خر ترس خورد و اُموقس پیچگده کد که از بِلِه بازوی آسیه وو
 و باچه شی د منے دریا اُفتد. او آم خیلی کلو بود. خر آم
 بسته کده، او خر ره پالو پالو لول دده بُرد. ازی که او آم کلو
 بود، باچه قد آته زور شی نَمیرسید که خر ره بُر کنه. مردگ
 قد باچه خو خیلی جگرخون شد و نا اومید طرفِ خانه خو
 رفت. آرے، اینمی آسته سزای کسی که خود شی د عقلِ خود
 خو کار نموکنه و د پند ددے مردمای نادو گوش موکنه.

د مثل های سلیمان پادشاه نوشته یه:

آدمِ هوشیار د هر کار سنجش کده عملِ مونه،
 لکین آدمِ بے عقل جهالتِ خو ره ظاهرِ مونه.
 آدمِ نادو هر توره ره باور موکنه،
 لکین آدمِ هوشیار قدم های خو ره سنجده بالِ مونه.
 آدمِ دانا حکمت ره د پیشِ رویِ خو مینگره،
 مگم چمایِ آدمِ بے عقل بے مقصد سرا سرِ دُنیا ره توخ کده ربی

آسته.

آدمِ عادِلِ دَ فِكْرِ جانِ حَيوانِ حُو آسته،
مگمِ آدمایِ شَرِیرِ حتا رَحْمِ کدُونِ شِیِ اَمِ ظُلْمِ آسته.

صد روز دَ بار، یگ روز دَ کار (هر چیز که بے کار آسته، یگ روز دَ کار آسته)

دَ زمانای قدیم، یگ مردگ قصد کد که اوال گیر دُختر خُو
بورِه. خانِه دُختر شی خیلی دُور بُود. اُو قد باچه خُو قتی رَبی

شُد. آتِه باچه چند
دانه نان آم گرفت
که دَ راه گُشنه
نشوه. وختی آزی
آغیل آردوی شی
حرکت کد، دید که

یگ نالِ آسپ دَ پالوی راه اُفتده. آزی که آتِه شی با تجربِه
بُود، باچه خُو ره گُفت: "آمی نالِ آسپ ره بَگیر که دَ یگو جای
کار مییه." باچه شی که جُوان بُود، گُفت: "آتی! نالِ آسپ
کونه چیز دَ درد مُخوره؟ ما گِرِفته نَمیتئم." آتِه شی دیگه
گپ نَزد، خَم شُد و اَمو نالِ آسپ ره گِرِفته دَ جیب خُو کد.
آردوی شی رَبی شُد. کَمی که پیش رفت، دَ دُکان نالِ بَندی

رَسِيد. آتِه باچِه اَمُو نالِ اَسپ ره دَ پنج رُوبيه سَودا كد.
كَمَك كه راه رفت، دِيد كه يگ نَفَر خيلي ميوه دَ پيش خُو

ايشته سَودا
مُو كنه. اُو پنج
رُوبيه ره اَمُو آدم
ره مِيديه، يگ
پاو اَنگُور مِيگيره

و طرفِ مقصد خُو حَرَكَت مُو كنه. اَموم روز خيلي گرم بُوَد. دَ
نيمِ راه كه رَسِيد، اُو اَم پيدا نَمُوشد. باچه خيلي اَلَك شد.
قد آتِه خُو كُفت: "دَزي راه اُو پيدا نَمُوشه. ما ديگه گشته
نَمِيْتَنَم." آتِه شي كُفت: "راه كَم مَنده، تُو غَيْرَت كُو! جُوَان
اَسْتِ. ما مَرَدگِ پير، هيچ از پاي نَمَنديم." آتِه شي پيش و
باچه از پَس شي مورفت. دِلِ آتِه شي سوخت، يگ خوشه
اَنگُور از جيب خُو بَر كد و دَ پالُوي خُو پورته كد. باچه اَبَلَك
اَمُو اَنگُور ره گِرِفْت. اَزي كه خيلي اَلَك شده بُوَد، اَيْتله خورد
تا كمي قُوْت گِرِفْت. دُو باره آتِه شي كمي اَنگُور دَ پَس پُشت

خُو پورته کد. باچه آم دَرَو اُمُو ره باله کده خورد. اُو فکر
مُوکد که اَنگور از کَسی دیگه آسته و چشِم اَتِه شی خیره

آسته، اُو ره

نَمینگره. اُمی رقم

دَ پنج جای اَنگور

یافته ره خورد و قد

خود خُو مُوگفت:

"خوب شد که اَتِه

مه خبر نشُد و اگه نه پگِ اَنگور ره اُو مُوخورد. " اُمی رقم آخر

دَ لبِ یگ چشمه رَسید. دَ تَی یگ سایه دِرخت اَرَدوی شی

شِشت که ام آو بُوخوره و ام مَندگی خُو ره راس کنه. اَتِه شی

گُفت: "او بَچه! دَ یاد تُو آسته که ما گُفتم 'اُمُو نالِ اَسپ کونه

ره بَگیر که یگو وخت دَ دَرَد تُو مُوخوره؟' تُو قَبُول نکدی و

گُفتی: 'نالِ کونه هیچ اَرزِش نَدَره. " باچه شی گُفت: " اَره، دَ

یاد مه آسته. " اَتِه شی گُفت: "تُو دیدی که ما اُمُو رُوپیه ره

اَنگور خَریدم؟" باچه شی گُفت: "نه، ما نَدیدم. " اَتِه شی

گُفت: "ما اُمُو اَنگور ره دَز تُو خَریدم و لَی قد از تُو نَگُفتم.

اُمویگ پاو اَنگور پنج خوشه ریزگگ بُود. توییگ دغه خود
 خور ره خَم نکدی که اُمو نالِ اَسپ ره از زمی بال کنی ولے
 پنج دغه بسیار د شوق خود خور ره خَم کدی و هر دانه اَنگور ره
 جُدا جُدا از زمی بال کدی، از مه تاشه خوردی. دیدی که اُمو
 نالِ اَسپ د نظر از تو بے ارزش و بے کاره بُود. چی قدر برای
 تُشنگی تو د درد تو خورد. تو باید هیچ وخت اُمی کار از یاد
 تو نروه که هیچ چیز د نظر تو بے ارزش نبشه، از خاطر که اُمو
 د کار موشه. " آته هیچ وخت د بدی باچه خو کار نموکنه. وُسه
 ای خاننده! خوب فکر کنید که آته ازو باچه یگ دانه اَنگور ره
 خود شی نخورد و پگ شی ره د باچه خو دد. ازی کار معلوم
 موشه که آته چی قدر د باچه خو دلسوز آسته. د کلام خدا
 آسته که: " آته و آبه خور ره احترام کنید. "

د مثل های سلیمان پادشاه نوشته یه:

آدم جاهل نصیحت آته خور ره خار حساب مونه،
 لیکن شخص هوشیار پند و سرزنش ره قبول مونه.
 باچه بے عقل باعث رنج و آزیت آته خو موشه،
 و باعث تلخی ازو خاتون که او ره د دنیا آورده.

نَصِيحَتِ آتِه خُو ره گوش بگير كه او تُو ره پيدا كده.
 آبه خُو ره كه پير شده، خار و در بدر نكو.
 آتِه اولادِ صالح و صادق غدر خوشي مونه.
 كسي كه صاحبِ باچه دانا بشه، او خوشحال موشه.
 بيل كه آتِه و آبه تُو شاد بشه،
 آبه كه تُو ره زبده، دز تُو افتخار كنه.

زخمِ تاور جور موشه و لے زخمِ زبو جور نموشه

دَ زمانای قدیم یگ مَرَدگِ چو مَیْدِه گر بُود که قد تمامِ خانوادِه خُو دَ

جنگلِ زندگی مُوکد. کَسب و

کار شی چو مَیْدِه کدو بُود.

یگ روز که دَ جنگلِ چو

مَیْدِه مُوکد، یگدِفِه دید که

یگ شیر قد بلے شی مییه.

مَرَدگِ خیلی ترس خورد.

قصد کد که دُوتا کنه. شیر آواز کد و گُفت: "او مَرَدگِ چو مَیْدِه گر! تُو آز

مه ترس نخور. ما بلده کُمک کدو آمدم. آزی که تُو همسایه از مه آستے،

ما تُو ره غرض ندرم."

مَرَدگِ ام دِلجَم شُد و دَ

نزدیگ شی آمده گُفت:

"خدا تُو ره برکد بدیه که

قد از مه کُمک

مُوکنی. آردوی شی قتی خیلی کلو چو مَیْدِه کد. از آمونجی اِقس چو خود

شی پُشت کد و اِقس چو دِیگه د پُشتِ شیر بار کد. آردوی شی قتی طرفِ

خانه مَرَدگ آمد تا که نزدِیگِ
خانه رَسید. خاتو قد بچکِچای
خو د راهِ آردوی شی بُر شد.
خوشامدی و پیشامدی کلو
کد. آردوی شی ره د خانه بُرده
اِقس گوشت شیر ره دد و د

مَرَدگ حلوا جور کد. آردوی شی خوب سیر کد. دم شی که راس شد، بَسَم
آردوی شی چو میده کدو د جنگل رفت. مَرَدگ قد تاور خو د چو زدو

شروع کد. یگدغه تاور
خطا خورد د پای شیر
خورد. پای شیر بیچاره
خیلی کلو زخمی شد.
مَرَدگ خیلی ابلگ شد.
اوخته لنگی خو ره گرفت

د پای شیر بسته کد. بسه آردوی شی پُشتکی چو ره پُشت کده طرفِ خانه
رَبی شد. شیر خیلی پای شی درد مُو کد. مَرَدگ پیش و شیر لَنگیده از

پس شی نَرَمَگ نَرَمَگ میمَد تا دَ خانه رَسید. چو ها ره از پُشتای خُو تا کد. آردوی شی دَ خانه رفت. دَ پیشِ مَرَدَگ کَشکِو اُورد و دَ پیشِ شیر خُوب گوشت کَلو اُورد. آردوی شی خیلی گُشنه شُدِه بُود. دَ وختِ خوردو یگدِفِه شیر کِکره کد و دان شی بد بُوی دَد. مَرَدَگ رُوی خُو ره گردَنَد. پیشِ بِنی خُو ره قد دِسمال گِرِفته گُفت: "او بَرار! دان تُو بِسیار بد بُوی میدیه. مَرِه دِل بله کدی. ما دِیگه نان نَمُوخورُم. " شیر که اُمید بد از بَرار خُو نَدشت، ازی گپ بِسیار کَلو شَرَم شُد. کَم کَم از خانه بُر شُد و از بَرار خُو خِشیم کد. ازی که پای شی دَرَد مُوکد، گپ بَرار شی دَرَد پای شی ره از یاد شی رَبی کد. طَرفِ بیابو رفت. ازی کار یگ سال تیر شُد. پای شیر اَم خُوب جور شُد. یگ روز شیر قد خود خُو فِکر کد که اگه بَرار مه زنده بَشه بورُم اوال شی ره بَگیرُم. حَرَکت کده اَمَد نَزدِیگِ خانِه بَرار خُو رَسید. مَرَدَگ چو میده گر دید که شیر دَ خانه مییه، قد خاتُو و بَچکِچای خُو دَ راهِ شی بُر شُد و از اَمَدِ شیر خیلی شادی و بازی کد. شیر اَم هر کَدَم شی ره دَ بَغل خُو گِرِفَت و گُفت: "خُوب شُد که شِمنه جور دیدُم. " مَرَدَگ چو میده گر پُرسان کد: "بَرار! پای تُو خُوب جور شُدِه یا نه؟" شیر پای خُو ره نِشو دَدِه گُفت: "بَرار مه! خود تُو توخ کُو که پای مه خُوب جور شُدِه یا نه. " بَرار شی گُفت: "خُدا ره شُکر! پای تُو خُوب بَ عیب جور شُدِه. زَخَمِ

تاوَر فامیده نَمُوشه. " شیر رُوی خُو ره قد برار خُو کده یگ اُوفِ بِلند
 کَشیده گُفت: "برار! تُو دیدی که زَخِمِ تاوَر جور شُد، مگم اُمُو زَخِمِ زِبون تُو
 تا اُمی لاضه ره دِ دِل مه تازه آسته. تا زنده بَشُم از یاد مه نَموره و
 پُورمُشت نَموکنم. "

دَ مثل های سُلیمان پادشاده نوشته یه:

شخصِ که زِبون خُو ره نِگاه کنه، جان خُو ره حِفْظ مُونه،
 مگم کسی که لَب های خُو ره نا سَنجیده واز کنه تباه موشه.
 زِندگی و مَرگِ اِنسان دَ اِختیارِ زِبون شی آسته،
 هر ثَمَر که از زِبون شی دَ وِجُود مییه، نَتیجه گُفتار شی آسته.
 کسی که دان و زِبون خُو ره نِگاه کنه،
 خود ره از سَخْتی ها و مُشکِلات حِفْظ مُوکنه.
 کینه و نِفرتِ باعِثِ جَنگ و جَنجال موشه،
 مگم مُحَبَّت هر قِسمِ خَطَا ره پوش مُونه.

کوتر و زاغ

بُود نَبُود یگ کوتر بُود. اویگ چوچه دشت. یگ روز چوچه
خوره گفت: " بوری که ما توره پرواز کدو ره یاد بدم. د
آمرو قصد از خانه خوبر شد و طرف صحرا رفت. د نیم راه

چوچه کوتر خیلی
منده شد. آبه شی د
روی یگ درخت
ششت که دم خوراس
کنه. د پالوی خو
توخ کد که د یگ

شاخه دیگه یگ وار زاغ آسته که د منی شی هیج چیز
نیسته. چوچه کوتر که خیلی کلو منده و زله شده بود، از آبه
خو اجازه طلب کد که د منی وار زاغ رفته، دم خوره راس
کنه. امی زاغ بلده خوراک جم کدو د دشت و کوه رفتند.
وختی که از خوراک سیر شد، طرف وار خو آمد. زاغ دید که
یگ چوچه کوتر د جای شی خاو کده، خیلی اوقات شی تلخ

شُد. سَرِقار دَ سِرِ اَزُو چِیغ زده گُفت: "کِی دَز تُو اِجازه دَده که
 دَ خانِه اَز مه اَمده خاو کَنی؟" چُوچه کَوتر که خِیلی تَرس
 خورْدُد، هِیج چِیز نَگُفت. دَ جای اَزُو اَبِه شی نِزِدیگِ زاع رفت
 و دَزُو سَلام کد و گُفت: "بِبخشی که چُوچه اَز مه دَ خانِه
 شِمو خاو کده، شِمو کَلو سِرِ اَز مو قار نَشوید، ازی که مو
 قِصد نَدَرِی که خانِه یا وارِ شِمو نه خونده شوی. مو اَز خاَطِرِ
 مَندَگی و گرمی راه، کَلو مَجبُور شُدی که دَ وارِ اَز تُو دَم
 رَسی کَنی. مو اَمیالی اَز اِینجی موری." زاع که کَوتر ره نَرم
 دِل دِید، دُوباره دَ سِرِ اَزُو چِیغ زده گُفت: "ما تُو ره مُوگُم
 که اَوَل بَچی دَ وارِ اَز مه دَر اَمَدید که آلی مُوگید 'مو پَرواَز
 کده موری' ما شِمو ره دَ آسانی رفتو نَمیلُم و اَز دِست شِمو
 عَرَض مُوکنم." کَوترِ بیچاره هر قدر که پیشِ زاع عُدِر و
 زاری کد که دَ سِرِ اَزُو قار نَشوه، زاع توره های کَوتر ره
 ناشینده مِیگِرِفت و اَز اَوَل کده کَلو تر چِیغ مِیزد. کَوتر وختی
 دِید که توره های شی ره گوش نَموکنه، قار شی اَمَد و گُفت:
 "تُو که بیعَم نَمیشنی و هر لاضه قار تُو کَلو مُوشه، بورُو
 دِست تُو خلاص. اَمی وارِ اَز مه اَسته. تُو چی کاره اَسته که

قَدَ از مه جَنجالِ درے. " زاغِ باورِ شی نَمیمَد که کَوتَر هم قار
 دَره و جُواب مَره مِیدیه، بسیار کَلو قار شی آمد. چِیغ زَدَه
 قِصد کد که بَله کَوتَر و چُوجِه شی حَمَله کنه. از چِیغ و شورِ
 زاغِ پَگِ کَوتَرِونِ دَشت و دِیگه پَرِنده ها خَبر شُد. پَگِ شی دَ
 گِرِدِ ازی آرَدُو جَم شُدِه گُفت: "چیز خبر آستِه که ایقِس چِیغ

و شور دَرید؟" زاغ
 و کَوتَر آرَدُو شی
 از جَنجالِ که دَ مَنه
 خُو دَشتِ قِصه کد.
 پَگِ پَرِنده ها فِکر
 کد که زاغِ بد آستِه،

از خَاطِرِ که آوازِ قار شُدِه شی یگسر دَ گوش مو مِیمَد. زاغ
 بسیار شَریر و ظالِم آستِه. اُورِه مَلامت کد و گُفت: "مو تُو
 ره اِجازه نَمیدی که یگسر دَ سرِ کَوتَرِ بیچاره چِیغ بَرنی و
 اُمی رِقَم دَ سرِ اَزُو ظُلم کَنی." زاغِ هر قدر عُدُر و زاری کد
 که اُمی وار از مه آستِه، خود مه جور کِدم، کَوتَر بے اِجازه دَ
 مَنه وار مه در آمدِه و جای اَزُو نیستِه، توره زاغِ ره کس

گوش نکد. آخِر پگ شی دَ یگ زبو گُفت: "باید یگ قاضی عادلِ اِنْتخاب کَنی که دَ باره ازی آرْدو قضاوت کنه." پگ پَرِنده ها هُد هُد ره اِنْتخاب کد. پگ شی جَم شُدِه مَجْلِس جور کد. قاضی زاغ و کَوتر ره طَلَب کده گُفت: "اول زاغ ره اِجازه مِیْدُم که چیز گُفتنی دَرِه." زاغ گُفت: "وار از مه آسته و کَوتر اَمده قصد دره که جای مَرِه خونده شوه. قاضی صاحب! شِمو اَمر کَنید که از وارِ جور کده از مه دُور شوه که ازی جَنجال خلاص شوم." کَوتر اَم دَلِیل خُو ره گُفت. هُد هُد خُوب گوش کد. از آرْدوی شی شایید طلب کد. کَوتر و زاغ آرْدو حِیرو مند که شایید از کُجا کنه. آرْدوی شی گُفت: "قاضی صاحب! مو شایید ندرے. هر رقم که شِمو فِیصله کَنید مو قَبُول دَرے." هُد هُد فِکر کد و گُفت: "حَق از کَوتر آسته، از خاطِرِ که یگ پَرِنده اَجز و بے آزار آسته. زاغ فامیده مُوشه که شَرِیر آسته و دِل شی بُوْدِه که خانِه کَوتر ره به زور بَگیره." اَمر کد که زاغ ره از خانِه کَوتر دُور کنه که دُوباره دَ سرشی حَمله نکنه. ازی قضاوتِ پگِ پَرِنده ها خوش شُد و گُفت: " هُد هُد خُوب فِیصله کده، ازی که پگ مو چِیغ و

شورِ زاغِ ره دَ گوش های خُو شنیده. مگم آوازِ کوترِ ره کَس
 نَشِنیده. " زاغِ از فیصله قاضی بسیار قارشی آمد. چیغ و سر
 صدا کد که او ناحق قضاوت کده. ما از خانه خُو دُور نَمورم.
 کوتر باید از خانه از مه بوره. مگم پَگِ پَرنده ها دَ سرِ زاغ
 چیغ زده گُفت: "تُو دَ پیشِ قاضی ام شَریری مُوکنی، دیگه حق
 ندرے که دان خُو ره واز کنی. " زاغ دید که پَگِ بَرگِیرِ کوتر
 شُد، دیگه زور شی نَمیرسه مَجبور شُد، دیگه توره نَگُفت.
 دَ امی وخت کوتر دَ دِیرِ قاضی رفت و گُفت: "قاضی صاحب!
 آزی که قد از مه کُمک کدی، تَشکر و خُدا تُو ره بَرکد بدیه.
 اَمچنان یگ چیز از تُو پُرسان مُوکنم که ما ام شاید نَدشتم؛
 چطُور شُد که دَ فایده از مه فیصله کدے؟ " هُد هُد گُفت:
 "راس آسته که آگه حق آسته ام شِمُو خَبر دَرید و آگه ناحق
 آسته ام دَ شِمُو معلوم آسته. وختی که شاید پیدا نَشُد، اَمُو
 وخت حق باید دَ کسی دده شوه که نام نیگ دَشته بَشه،
 خوش اخلاق بَشه، کسی آزو توره دُروغ نَشِنیده بَشه و دَ
 هیج کس ضرر نَرَسنده بَشه. پَگِ پَرنده ها خبر دره که تُو
 راست کار و خُوب استے و زاغ دُروغگوی و ظالم آسته."

کوتر گفت: "ما از لطف و خوبی های شمو بسیار خوش آستیم و امروز فامیدم که نیک نامی بلده هرکس خوب آسته و خیلی آرزش دره. مگم ما که راس بگم، خانه از زاغ آسته. ما که آزی پیش دروغ نگفتیم، امروز آم دروغ نموگم." هُد هُد گفت: "صد آفرین دز تو آی کوتر! آلی که حقیقت ره گفتی، ما آم تو ره رسوا نموکنم." آمچنان پگ پرنده ها ره آواز کد و گفت: "پگ شمو شاید بشید، آگه زاغ از کوتر عذر خاهی کنه و قول بدیه که دیگه ظلم و بد خوبی نکنه، کوتر آم خانه ره د آزو میدیه." زاغ که دیگه چاره ندشت، مجبور شد و قول دد که دیگه د کس ظلم نکنه و سر هر چیز جنجال و بد اخلاقی آم نکنه. د آمینجی دیگه جنجال شی خلاص شد و هر کس پشت کار و زندگی خو رفت.

د مثل های سلیمان پادشاه نوشته یه:

توره لب های راست گوی تا آبد پایدار مومنه،

مگم زیون دروغگوی فقط یگ لافظه عمر دره.

آدم تند خوی کار های جاهلانه مونه،

و از آدم دسیسه گر مردم نفرت دره.

زبونِ آدمِ دانا، عِلْم و مَعْرِفَتِ رِه قَابِلِ قَبُولِ جُورِ مُونِه،
 مگم از دانِ آدمای جاهلِ حَمَاقَتِ بُرِ مُوشِه.
 کسی که زود قارِ نَشَوِه آدمِ هُوشیارِ اَسْتِه،
 مگم آدمِ تُندِ خُویِ جِهالَتِ خُورِه نِشو مِیدیه.
 آدمِ تُندِ خُویِ جَنجالِ پِیدا مُوکُنِه،
 مگم آدمِ با صَبِر و حَوصِلِه جَنجالِ رِه قویِ مُونِه.
 کِینه و نِفَرَتِ باعِثِ جَنگِ و جَنجالِ مُوشِه،
 مگم مُحَبَّتِ هِر قِسمِ خَطَا رِه پُوشِ مُونِه.

نوکر چُست و چالاک

یگ مردگ، کټه آغیل بُوْد. روزِ جُمعه ناجور شُد و دَ خانه داکتر رفت. قد اَزو آشنا بُوْد. داکتر اُو ره ماینه کده نُسخه دَد و گُفت: "امی دَوا ره باید بُوخوری" ناجور گُفت: "امروز پگِ دَوا خانه ها بَسته یه." داکتر گُفت: "نه، یگ دَوا خانه دَ اول

شار واز آسته. ما
نوکر خُو ره رِبی
مُوکُنم که بلده تُو دَوا
ره بیره. "نوکرشی
عبدالله نام دَشت. اُو
ره اواز کد و گُفت:

"تیز بورُو از فلانی دَواخانه ای دَوا ره بَگیر بیر." وختی که نوکر از خانه بُر شُدِه طرفِ دَواخانه رفت، داکتر دَ رفیق خُو گُفت: "شمو هیج سر گردو نَبشید. عبدالله تیز موره دَوا ره میره. نوکر خُو بَبلده آدم نِعمتِ کټه آسته. امی باچه خیلی هوشیار آسته. هر وخت که پَسِ کار رِبی مُوکُنم، موفامم که

چی وخت پَس مییه. مثلاً موفامم که آمیالی دَ دواخانه رسیده و
دواها ره از داکتر میگیره. "داکتر قد ناجور خیلی دیر گپ زد.
آخر گُفت: "آمیالی عبدالله دَ اینجی میرسه." بعد ازو داکتر

عبدالله ره آواز
کد. دزُو وخت
عبدالله از پَس
درگه جُواب دَد و
گُفت: "آرے

داکتر! دوا ره اوردُم." داکتر دَ رفیق خُو گُفت: "نگفتم که
آمیالی نوکر مه میرسه؟" ناجور دوا ره گرفت. از چُستی و
چالاکِی نوکرِ داکتر خیلی خوش شی آمد. بعد ازو دَ خانه خُو
رفت. مگم خود شی ام دَ خانه خُو نوکر دشت که نام ازو ام
عبدالله بود. امی عبدالله یگ آدم تمبل بود. مردگِ ناجور
وختی دَ خانه رسیده، دَ عبدالله تمام چیزهای ره که دیدد دانه
دانه نقل کد و گُفت: "آدم باید ای رقم چُست و چالاک بشه.
ما آرزو دَ دل مه منده که یگدغه وختی از پَس یگو کار
موری، دَ وخت شی پَس بیی. مردم میتنه دقیقه به دقیقه

حِسَابِ كَنه كِه نوكَر شى دَ كُجا آسته، اَمّا تُو بَسِيار تَمَبَلِ
استى. "نوكَر شى دَرَوِ كُفت: "نه، شِمُو غَلَطِ فِكِرِ كَدِيدِ. ما
از نوكَرِ دَاكتر كَدِه هُوشِيارترِ اَسْتَم. اَكِه دِلِ شِمُو آسته، اَمِيالى
از دَوا خانِه چِيزى بَخَرْمِ و بِيئِمِ تا بِنِگريدِ كِه از اُو كَدِه تيزترِ
مِيئِمِ يا نه؟" كِئِه اَغِيلِ كُفت: "نه، ما قَصْدِ نَدَرْمِ كِه شَرَطِ
بِيئِمِ. قَصْدِ مِه اِي آسته كِه بايدِ يگسره كارها حِسَابِ دَشْتِه
بَشِه. "عَبْداللهِ كُفت: "كارِ از مِه يگسره حِسَابِ دَرِه. اَزى روزِ
پاسِ هرِ وختِ دِلِ شِمُو شُد، مِيَتَنِيْدِ مَرِه اَز مِيَشْتِ كَنِيْدِ. ما
شَرَطِ مُوكُنْمِ كِه كارهاى از مِه قَدِ حِسَابِ از شِمُو كَمِ فَرَقِ
دَرِه. "كِئِه اَغِيلِ كُفت: "خِيلى خُوبِ، تا بِنِگري كِه چَقَسِ دَ
كُپِ هاى خُو راسِ و صَادِقِ اَسْتِه. "صبا كِئِه اَغِيلِ بِيستِ نَفَرِ
رِه مِيْمُو كَدِ. پَكِ شى دَ خانِه شَشْتِه بُوْدِ و از هرِ جايِ دَ مَنِه
خُو نَقْلِ مُوكَدِ. كَمَكِ كَمَكِ كُپِ از كارِ و كارگرِ پيشِ اَمَدِ.
كِئِه اَغِيلِ كُفت: "ما كِه اَزى عَبْداللهِ خِيلى راضى اَسْتَم. اُو
يَكِ جُوَانِ سرِ بِه راهِ و خِيلى چُستِ و چالاکِ آسته. وختى كِه
از پَسِ كارِ رِيى مُوكُنْمِ، مِيَتَنْمِ حِسَابِ كُنْمِ كِه چى وختِ پَسِ
مِييه. دَ اَغِيلِ اَمِ كِه موره، تمامِ فِكْرِشِ دَ كارِ خودِ شى

آسته. " میمنون شی گُفت: "خیلی خوب آسته، ای رقم نوکر
 یگ نعمتِ بزرگ از طرفِ خدا آسته که آدم ره میدیه. " کُته
 آغیل گُفت: "صَحیح آسته، یالی بلده آزی که شِمو بُفامید، او
 ره از پَسِ کارِ رِبی مُوکنم و مینگرم که چِقِس دَ وخت شی پَس
 مییه و کارِ خو ره ام صَحیح انجام میدیه. " بعد آزو عبدالله ره
 صدا کد و گُفت: "چند کارِ ضروری درم که باید انجام بدی.
 اول بورو دَ خانه حُسین، دَ او طرفِ دریا آسته، اگه دَ خانه بود
 بلده شی بگوی که کُته آغیل گُفت: 'دَ خانه چِشِم دَ راهِ تو
 آستم. ' بورو امی کار ره انجام بدی و زود پَس بیه که دَ کار
 های دیگه خو ام برسی. " عبدالله گُفت: "امی آلی مورم. " او
 از خانه بُر شد. درگه ره از پشتِ سرِ خو ماکم کد. کُته آغیل
 قد میمنو گُفت: "ما امی آلی قد از شِمو حساب مُوکنم که
 عبدالله آلی از خانه بُرو رفت، امی لَظه دَ سرِ کُچه رسیده،
 آزرِ کُچه تا دریا پنج دَقِیقه راه آسته. آلی عبدالله تیز تیز راه
 موره، دَ دریا نزدیک موشه، امی آلی دَ دریا رسیده، از پُول تیر
 شده، از اونجی تا خانه حُسین ده دَقِیقه راه آسته. " بعد آزو
 کُته آغیل قد میمنو کمی قِصه کد و بَسَم گُفت: "آلی عبدالله

دَ خانِه حُسَينِ رَسِيدِه، اَگِه حُسَينِ دَ خانِه بَشِه يا نَبَشِه، پيغام
 مَرِه مِيرَسَنده و پَس مِيه... آمي آلي پَس اَمده دَ دريا
 رَسيده... آلي عبدُالله دَ دروازه خانِه نَزديگ موشِه... آلي

اَمده دَ پُشتِ
 دروازه خانِه
 رَسيده. " بعد ازو
 دَ آوازِ بلند آواز
 کد. عبدُالله!!
 عبدُالله گُفت:

"پو! ما دَ پَسِ درگِه اَسْتَم! مِيَمَنو پگ شي از کارِ خُوبِ
 عبدُالله تعجُب کد. " کُتِه آغِيل پُرَسِيد: "حُسَينِ دَ خانِه بُوْد يا
 نه؟" عبدُالله گُفت: "آغا ما تا امي آلي ره نَرَفْتِم. ما کَلُوش
 خُو ره پيدا مُوکُتُم. آلي زُوْد اي کارِ خَلاصِ موشِه و ما مورُم،
 شِمُو دَ قِصِه شي نَشُويد. " آزي کارِ صاحِبِ خانِه دَ پيشِ مِيَمَنو
 خيلي شَرَم شُد و نوکَرِ خُو ره گُفت: "ما تُو ره از اول بَلَد بُوْدُم
 که تُو يگ آدمِ تَمبَلِ استے. بَچي دُرُوغِ گُفتي که ما پگِ کارها
 ره مِيَتَنُم؟" امي بُوْد که نوکَرِ خُو ره از خانِه بُر کد و کسي

دیگه ره دَ جای شی گِرِفت و قد میمنو گُفت: "آدم یارِ آزِمِیشت
 کده ره دُو باره آزِمِیشت نَکنه."

دَ مثل های سُلیمان پادشاه نِوِشته یه:
 خداوند از آدمای دُرِوغگوی بد شی مییه،
 مگم از شَخصِ نیکوکار راضی آسته.
 کسی که دَ راستی قدم بال مونه،
 اُو از خداوند ترس مُوخوره،
 لیکین کسی که دَ راهِ کَجِ موره،
 اُو دَ خداوند بے احترامی مونه.
 راهِ آدمِ سُسْتِ قد خار پوشنده یه،
 مگم راهِ دُرستکارا آوار آسته.

مُردِه حلوا خور

دَ زمانای قَدِیم دُو بِرارِ بیکار بُود که هیج وخت آردوی شی کار
نمُوکد و زحمتِ نَمی کَشید. اُمُو آردو کار شی اُمی بُود که
یگ شی دَ پالوی سَرَک خاو کده خود خُورِه مُردِه میندخت،
دیگِه شی دَ پالوی شی چُخرا مُوکد و مُوگفت: "او مَرْدُم! ما

خَرَجِ کَفَن و دَفن کدے
بَرار خُورِه نَدَرُم، مَرِه
به رضای خُدا پیسه
کُمک کَنید که ما اُمی
بَرار خُورِه کَفَن کده گور

کَنم. " از صبا تا بیگا ره پیسه جَم مُوکد. اُمُو پیسه ره شو دَ
خانِه خُو بُرده خَرَجِ مُوکد. روزِ دیگِه دَ یگ گوشه دیگِه شار
مورفت و اُمی کار ره انجام میدد. دَ یگی اَمزُو روزا اَم یگ
شی خود خُورِه مُرده اَندختد و دیگِه شی دَ پالوی شی از
مَرْدُم پیسه طَلَب دشت. دَ اَمزی روزا پادشاه کُزر شی دَ

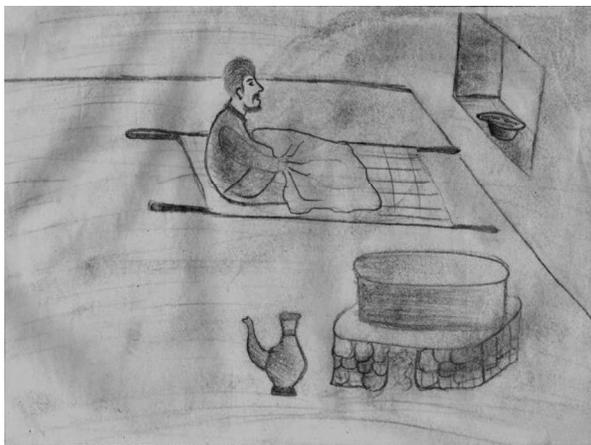
اُونجی موفته، توخ مُوکنه که مَرْدَمِ بَسِیَارِ کَلو دَ بیخِ اَمَزو
 مُرده جَم شُدِه که بیخی راه ره بَنَد کده. پادشاه پُرسید: "چیز
 خَبَر اَسْتِه؟" یگ نَفَر اَز قَدِ اَز وَا بَال شُدِه جُواب دَد: "پادشاه
 صَاحِب! اَمی مَرْدَگِ غَرِیْبِ اَمِیْنجی مُرده که یگ برار دَرِه.
 اَمی برار شی قُدْرَتِ گور کدوَن شی ره نَدَرِه. پگِ مَرْدَمِ پِیْسِه
 جَم مُوکنه که دَ برار شی بَدِیِه تا برارشی اُو ره گور کنه."
 پادشاه گُفت: "اَمی کارا دَ شِمُو ضُرُور نِیْسْتِه، خَرَجِ اَزی

مَرْدَگِ بَے کَس و
 بَے پِیْسِه دَ سِرِ دَوْلَت
 اَسْتِه. "اوخته نَفَرای
 خُو ره تُوَش کده
 گُفت: "اَمی مُرده ره

زُود غُسْلِ دَدِه کَفَن دَ جَانِ شی بَدِید و گور کَنید. " نَفَرای
 دَوْلَت دَرُو جِنَازِه ره دَ مَنَے تَابُوتِ اَنَدَخْتِه طَرَفِ مَاجِد بُرَد.
 مَرْدَگِ بَیچارِه دَ مَنَے تَابُوتِ صَد رَقْمِ فِکَرِ مُو کَد. قَد خُود خُو
 مُوگُفت: "اگِه ما بُوگُم که زِنْدِه اَسْتُم پادشاه مَرِه جَزَا مِیْدِیِه.
 بَچی ما کار نَکَدُم که دَزی روز گِرِفْتار شُدِم! بَچی ما بَرای

بازی دَدونِ مَرْدَمِ خود خُو ره مُرده اَندَخْتُم؟ آگه هیج گپ نَزَنَم
 نَفرای پادشاه مَره زنده گور مُوکنه و دِیگه بانه آم نَدَرَم. "
 مَجْبُور شُد که خود خُو ره بیغَم بِگِیره. نَفرای پادشاه او ره دَ
 غُسْلِ خانه رَسند. کَسای که او ره غُسْلِ مِیدَد، پگ شی دَ
 خانِه خُو رفت. ازی که روز پاس شُدِه بُوَد، مُرده ره دَ غُسْلِ
 خانه ایشْت که صبا اَمده او ره غُسْلِ دَدِه، کَفَن کده و گور کنه.
 مَرْدَگِ مُرده از گُفت و گوی از وا خَبَر شُد. او کَمی دَم شی
 راس شُد. قد خود خُو مُوگُفت: "تا صبا ره خُدا مِهَرَبو اَسْتِه."
 ازی که دَرِوازه غُسْلِ خانه ره قُلف کده رفته بُوَد، نَمِیْتَنِست

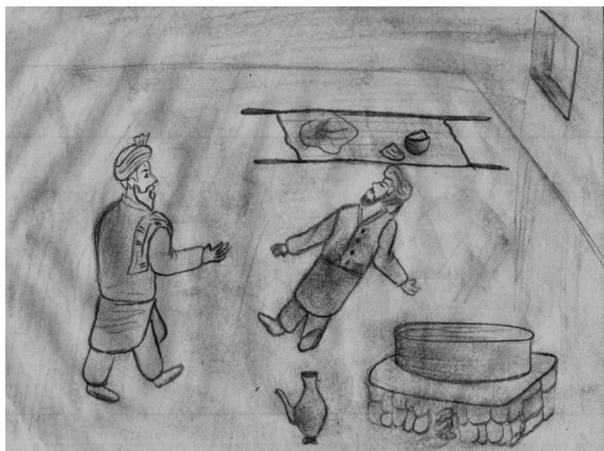

که دُوتا کنه. مَجْبُور
 بُوَد که تا صبا صَبَر
 کنه که چِیز کار
 مُوشه. نَزِدِیگِ دَمِ دَمِ
 روز واز بُوَد که آمی

آدم خیلی گُشنه مُوشه. از مَنه تا بُوَت بُر مُوشه. هر طَرَفِ خانه
 ره مُوپاله. یگ دَفه چِشَم شی دَ یگ دِستَرخو اُفتَد که دَ بَله
 شی کاسِه حَلوا ایشْتِه یه. او ره آم مُرده دار دَ نَفَرِ غُسْلِ دَدَنی

اُورده بُوڊه. اَمِينجی اُو دَ خوردو شُروع مُوکنه. یگدغه غَسَال دَ
 قَلَفِ دَرگه چَنگُو مُوشه. اُو مَجْبُور نان و حَلوا ره پورته کده
 خیز مُوکنه، دَرُو دَ مَنے تَابُوت خاو مُوشه. وختی که مَرَدگِ
 غَسَال دَ خانه دَر اَمَد، اُول طَرَفِ کاسِه حَلوا و نان خُو رفت که
 بُوخوره. بعد اَزُو مُرده ره غُسَل بَدیه. وختی نَزْدِیگِ کاسِه حَلوا
 و نان رَسید، دِید که نیم شی خورده یه؛ بِسیار کَلو دَ فِکَر شُد
 که دَرگه قَلَف بُوڊ، اَلْبَتَه یگو پَشک دَ اِیْنجی دَر اَمَدَه بَشه. هر
 چی که توخ کد، یگو شِکافی پَیدا نَتَنِست و گُفت: "خدایا
 توبه! پَشک اَم نَبیه، ما دَزی کار خَیرو مَنَدِم. دِیگه دَمدار اَم
 نَبیه به غَیر اَز یگ مُرده." مَجْبُور شُد اَمُو تَی بَخشی ره
 خورد. بعد اَزُو طَرَفِ جِنَازَه رفت که غُسَل بَدیه. وختی که
 پَرون شی ره لُچ کدو شُد، قَد رُوی شی توخ کد، بَرُوت شی پُر
 اَز حَلوا بُوڊ. اُول تَرَس خورد. کَمک وُری پَسکی رفت و
 گُفت: "ای چی رَقم مُرده اَسْتَه که حَلوا مُوخوره!" خیلی
 قارشی اَمَد. دُو باره پِیش رفت. قَد چَپَاگ اَمُو قَس که زور
 شی مِیْرَسید دَ رُوی شی زَد و گُفت: "ای مَرَدگِ بَد بَخْت! ما
 که اَمروز تُو ره بے غُسَل و کَفَن گور نَکَنم نَمُوشه، تا دِیگه

نانِ غُسْلِ دَدَنی ره نَخوری. " مُرده که از چِپاگ زَدے غَسّال
خیلی سوز شی آمد، اَمُو وخت دَرُو سرِ پای خُو ایسته شُد و
چُنان یگ چِپاگِ ماحکم دَ رُوی غَسّال زَد که او جای بَجای
چِپه شُدّه بے هُوش شُد. مَرَدگِ اَم از اَمُونجی دُوتا کد و
گُفت: " عَجَبِ وختِ خُوب بَرابَر شُدّه. خُوبه که کس خَبر
نَشُدّه. تا مَرَدُم خَبر موشه ما ازی شار خود خُو ره بُر مَوکُنم. "
اَمُو رقم اَم شُد. صَبا یگِ مَرَدُم جَم شُدّه اَمَد که مُرده ره گور
کنه، دید که غَسّال رُوی شی سُرَخ شُدّه و اَمُونجی خاو اَسْتّه.

یگ موی سفید پیش
رفت و گُفت: " او
غَسّال! مَرَدگِ مُرده
ره غُسْلِ دَدے یا نه؟ "
مَرَدگِ غَسّال چُخرا

کده گُفت: " مُرده اَم حَلوا و نانه از پیش مه خورد و اَم مَره قد
چِپاگ چُنان ماحکم دَ رُوی مه زَد که ما تا پیشتر از شِمُو ره
بے هُوش بُوَدُم. ما دَ عُمَر خُو اَمی رقم کار ره نَدیدُم. ما زنده
نَمُوشُم. خُوب کدید که اَمَدید ازی که مَره مُرده زَدّه.

دَ مِثْلِ هَآئِ سُلَيْمَانَ بِأَدْنَى نَوَاشِئِهِ:

تَمْبَلِي خَاوِ غَوْجِ رَهْ دَ وَجُودِ مِيرَهْ

وَ آدَمِ جُورِ بَعْلِ كُشْنَهْ مُؤْمَنَهْ.

آدَمِ تَمْبَلِ دِسْتِ خُو رَهْ سُونِ كَاسَهْ دِرَازِ مُونَهْ،

وَلَهْ حَتَا لُغْمَهْ رَهْ سُونِ دَانِ خُو أَوْرَدَهْ نَمِيْتَنَهْ.

خَاهِشَاتِ آدَمِ تَمْبَلِ بَاعِثِ نَابُودِي شِي مُوشَهْ،

چَرَاكَهْ دِسْتَايِ شِي كَارِ رَهْ رَدِ مُونَهْ.

عَقْلِ بَلَدِ صَاحِبِ خُو چَشْمِهْ حَيَاتِ آسْتَهْ،

مِگَمِ آدَمَايِ جَاهِلِ جَزَايِ جِهَالَتِ وَ نَادَانِي خُو رَهْ مِينِگَرَهْ.

دِسْتِ زَحْمَتِ كَشِ اِنْسَانِ رَهْ حَاكِمِ جُورِ مُونَهْ،

مِگَمِ تَمْبَلِي أُو رَهْ دَ نُوكَرِي مِينْدَزَهْ.

كُسي كَهْ پَنْدِ وَ نَصِيحَتِ رَهْ دُوسْتِ دَشْتَهْ بَشَهْ،

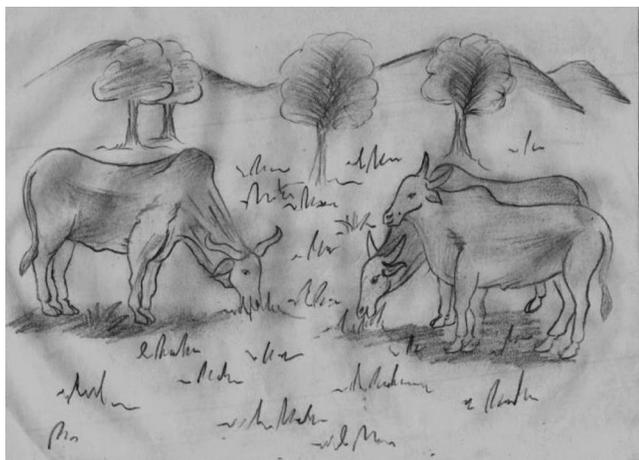
دَانَايِي رَهْ أَمِ دُوسْتِ دَرَهْ.

كُسي كَهْ اَزِ اِصْلَاحِ شُدُو نِفَرَتِ دَشْتَهْ بَشَهْ،

أُو بَعِ عَقْلِ آسْتَهْ.

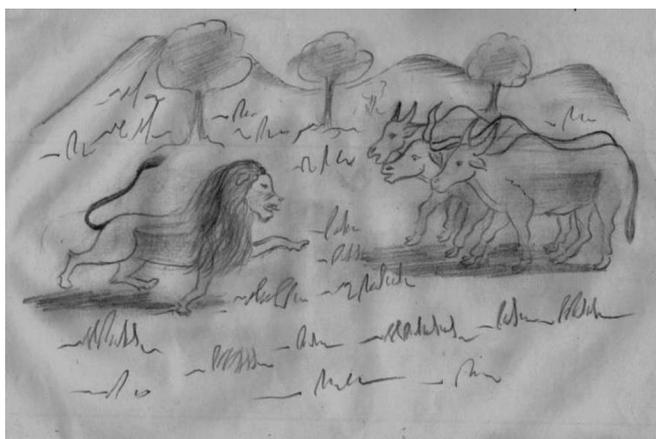
سِه گَوِ وحشی و یگ شیر

روزی روز گاری د یگ گوته بیابون سر سبز و پُر عَلاف،
سِه دانه گَوِ وحشی بُود. آرسِه شی یگ جای زندگی

مُوکد. اَمی گَوِ
قد یگ دِیگِه خُو
خیلی کَلو رَفیق
بُود. یگ سره قد
یگ دِیگِه خُو

میچرید و یگ جای خاو مُوکد. د نِزِدیگِ بیابو یگ شیر
زورآور ام زندگی مُوکد. یگ سره زندگی خُو ره قد شِکارِ

حیوانات و
جَنور و پیش
مُوبرد. د یگی
از امزو روز
ها، شیر سرگرمِ

راه رفتو د بیابو بُود. از پُشتِ شِکارِ میگشت که یگدغه

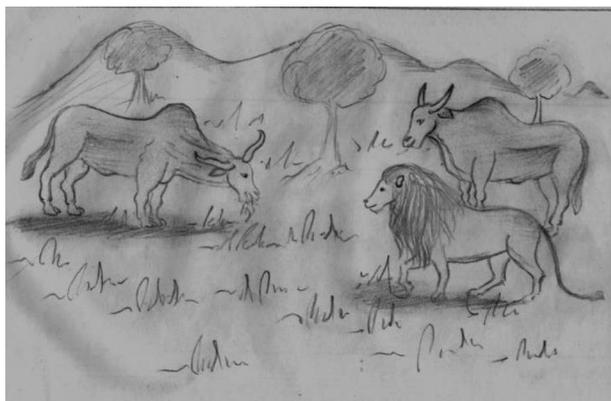
چشم شی د گوو اُفتد و قد خود خو گُفت: "عَجَب شِکارِ
 حُوب! هر کُدمونِ ازی مِیتنه که یگ روز مَره بس کنه."
 شیر که کلو د خود خو خوش بُود، قد طَرَفِ گوو رفت و
 قصد دشت که وا ره شِکار کنه. وختی که دزوا نِزدیگ
 شُد، د بَله یگ شی توب کد. آرسه گوو د یگ دیگه خو
 نِزدیگ شُد. پگ شی قد شاخای تیز خو یگدغه د بَله شیر
 توب کد. شیر دید که زور شی نَمیرسه، از پیش گوو دوتا
 کد. گوو از دوتا کده شیر خوش شُد. پگ شی د چَریدو
 دل جَم شروع کد. یگی ازو گوو رَنگِ سُرَخ دشت. او از
 دیگای خو کده هوشیارتر بُود. قد دیگای خو گُفت:

"رَفیقو! مو و شِمو که دیانت دشته بشی، هیچ جَنور
 نَمِیتنه که مونه شِکار کنه یا دز مو ضرر برسند. " گوون
 دیگه سر خو ره شور دد و خَبِرِ گوو سُرَخ ره قَبول کد. از
 اُونجی، شیر از ناکامی خود خو کلو دِیق و سرگردو بُود،
 چک مِیزد که یگ چاره پیدا کنه. قد خود خو موگُفت:
 "چیز کار کُنم که از گوو زور شُنم تا وا ره شِکار کُنم؟"
 شیر تصمیم گرفت که د مَنه گوو بے دیانتی بِندزه تا که وا

یگ جای نبشه. چُون اَمی یگ جای بُودونِ گوو شِکار مَره
خَراب مُوکنه.

یگ روز بعد شیر دَ اَمزی فِکر دَ بیشه رفت. یگدغه دید
که گوو دَ هر کجی تنهای خُو میچره. شیر نَرَمگ نَرَمگ
قد بیخِ گوو سُرَخ رفت و دَزُو نَزِدیگ شد. بِسیار نَرَم قد
اَزُو کُفت: "او گوو هُوشیار! ما خوش اَسْتُم که او و عَلافِ
اینجی دَ دون تُو مَره بَدیه. اَمَدِم تا از کارِ بَدِ دِیروز خُو
عُذر خاهی کُنم. ما ازی پیش خَبر نَدَشْتُم که شِمُو اَم دَ
اینجی زِنَدگی مُوکنید. ما ازی بعد دِیگه قَوْل مِیْدُم که دَز
شِمُو غَرَض نَدَشْتَه بَشُم و همسایه خُوب بَشُم. اگه بَد شِمُو
نَمییه یگ خَبر پُرسان کُنم؟" گوو سُرَخ از نَقلا ی شیر دِل
شی نَرَم شد و اُو نَقلا ره راستی فِکر کد. دَرُو از شیر
خوش شد و کُفت: "چیز کُفتنی دَره؟ ما مِیْشَنُوم." شیر
کُفت: "قصد دَشْتُم خَبر شُنم که از شِمُو آرسِه کُدم شِمُو
زور تُو تر اَسْتید؟" گوو سُرَخ کُفت: "مو آرسِه یگ رقم
اَسْتی! قصدِ از شِمُو چیز اَسْتَه؟" شیر کُفت: "قصد
نَدَشْتُم، اَمی رقم پُرسان کُدم دِیگه. اُو آردُو رَفیقِ دِیگه تُو

ای رقم نَمُوگُفت. " گَوِ سُرُخِ تَعَجُّبِ کَدِه پُرسان کد: "خو،
 وا چیز مَوِگیه؟" شیر قد گرد و بر خُو توخ کد و کَمَک
 پیش رفته گُفت: "وا مَوِگُفت: 'مو از گَوِ سُرُخِ زور
 آستے. مو آستے که جان ازو ره نِگا مَوِکُنِی، اگه نه او

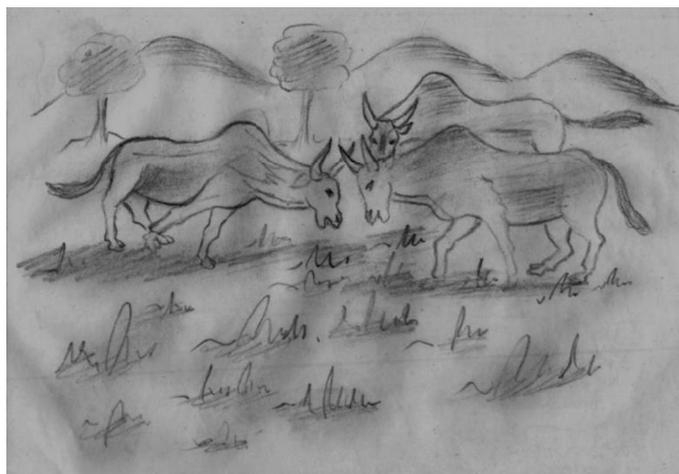

تُنْها دَزی بیابو قد
 ازی خَطَرِ زِندَگی
 نَمِیْتَنه. " گَوِ سُرُخِ
 که ازی خَبِرا کَلو
 قارشی اَمَدُ گُفت:

"راستی خیلی عَجِیبِ کار آسته، ما چی رقم دَ دِلِ پاکِ قد
 ازیبا زِندَگی مَوِکُنَم که شو و روز غمِ پگ شی ره
 مَوِخورَم. " شیر دِید که خَبِرگویی شی چَلِید، خیلی کَلو
 خوش شد. از پالوی گَوِ سُرُخِ نَرَمِ طَرَفِ گَوِ سیاه رفت و
 گُفت: "سلام گَوِ سیاهِ عَزِیز! خَبِر دَرے که ما ام آمزی
 همسایه گون بیابون شِمُو آستَم؟ اَمَدِم که گپِ ضَرُور ره قد
 شِمُو بُوگَم. " گَوِ سیاه گُفت: "بُوگوی که بِنِگَرَم ای خَبِرِ
 ضَرُور چیز آسته. تُو قصد چیز خَبِر ره دَرے؟" شیر گُفت:

"ما راستی دِیق شُدِم. ازی که فِداکاری و دوستی شِمو خیلی کلو آسته، مگم رفیقونِ شِمو راضی نیسته و پس پُشته از شِمو قضاوتِ خوب نموکنه. "گو سیاه تعجب کده پُرسید: "خو، وا چیز قضاوتِ دَحقِ از مه موکنه؟" شیر جواب دده گفت: "مثلاً امو گو سُرخ موگه که تُو ازو آردوی دیگه ناتوتر آسته. اگه کدم جنور بلے تُو حمله کنه، تُو از خود خو دفاع نمیتنی. "گو سیاه که خیلی قارشی آمده بود گفت: "عجب دوستِ بے وفا آسته! مره بنگرید که یگ سر ازو دفاع موکدم، مگم آلی پس پُشته مه صد رقم توهمت و خبرِ بدِ خو ره موگه!" شیر که فامید کارشی خوب اثر کده، د پالوی گو شیرغه رفت. او ره د یگجای تنها گیر کد و گفت: "سلام او گو شیرغه! موفامی که چقس کلو دل مه دز تُو موسوزه. از راستی رفیقون تُو قدر از تُو ره نمیدنه. موفامی که دیروز او گو سیاه د باره از تُو چیز موگفت؟" گو شیرغه که امی خبر ره شیند، پُرسید: "او چیز موگیه؟" شیر جواب دد: "او موگفت که 'اگه ما نبشم امو آردو هیچ کار نمیتنه. ما

اَسْتُمْ که از آردوی شی دِفَاع مُوَكُنْم. "گو شیرغه که خیلی قارشی آمده بُود گُفت: "ما توخ مُوَكُنْم که او آردو از مه دِفَاع مُوَكُنِه یا ما اَسْتُمْ که هر وخت ازو آردو دِفَاع مُوَكْدَم. "از اُونجی سرِ قار طرفِ گو سیاه رفت و قصد دَشت که زور خُوره نشو بدیه که کی از پگ کده زور اَسْتِه. گو سیاه ام که از خبرِ گو شیرغه دِل شی پُر دَرَد و

کینه بُود، سرِ
قار بال شُد. گو
سُرخ که از
گُفته شیر از
آردوی شی
کلوتر بد شی

میَمَد و کینه گِرِفْتِه بُود، صَبْر نَتَنِست و پیش اَمَد تا زور خُوره دَ رَفِیقون خُوره نشو بدیه. امی رقم شیر دَ مینه اندازی خُو کامیاب شُد. گو سیاه سرِ قار دَ دِیگای خُو گُفت: "ببید جَنگ کنی تا بِنگری که کی از پگ کده زور توتر اَسْتِه. "گو سُرخ گُفت: "ما از آردوی شِمو زور

اَسْتُمْ. " گَوِ شِيرِغِه اَم چِيغ زَدِه گُفْت: "يَالِي نِشُو مِيدُم كه
 زورْتُوِي اَصْلِي كِي اَسْتِه!" قَد طَرْفِ اَز وا خِيَز كَد. جَنگِ
 خِيَلِي خَطْرِنَاگ دَ مَنِه اَز وا شُرُوع شُد. سِه گَوِ كه خِيَلِي
 كَلُو رَفِيَق بُود، هِيَج كَس سِرِ اَز وا حَمَلِه نَمِيْتَنِسْت. اَلِي كه
 دَ مَنِه خُو دُشْمُو شُد، قَد شاخاي تِيَز خُو يِگ دِيگِه خُو رِه
 مِيَزْنِه زَخْمِي و پُر خُو مُوَكُنِه. شِير كه اَزِي كَار خُو خِيَلِي
 خُوش شُدِه بُود، دَ يِگ گُوشِه اِسْتِه شُدِه اَز دُور جَنگِ
 گُوونِه تُوخ مُوَكَد. گُو كه دَ مَنِه خُو خِيَلِي كَلُو جَنگِ
 كُدَد، تِكِه تِكِه و پَارِه پَارِه هَر كُدَم شِي دَ رُوي زِمِي چِيَه
 شُدُد. دَزُو وخت شِير خِيَلِي خُوش اَز جَاي خُو حَرَكَت كَدِه
 اَمَد، دَ پَالُوِي گُوونِ زَخْمِي قَدَم مِيَزَد و اَز تِي دِل خُو
 مِيخَنَدِيد. قَد خُود خُو مُوَكُفْت: "ما مِيْتَنُم كه اَلِي اَرِسِه
 شِي رِه شِكَار كَنُم و بُوخُورُم. راس اَسْتِه كه اَرِسِه شِي زُور
 دَرِه، مِگَم عَقْل و هُوش نَدَرِه. زُورِ بِي عَقْل و هُوش يِگ
 چِيَزِ بِيكَارِه اَسْتِه. مِگَم هَر كُدَم اَزِي گُو بَلَدِه مِه يِگ رُوزِه
 خُورَاك مُوشِه." اَز اَمِينجِي اُول سِرِ گَوِ سُرُخ حَمَلِه كَد. اُو
 رِه پَارِه پَارِه كَدِه دَ خُورَدُو شُرُوع كَد. قَد خُود خُو گُفْت:

"اگه پگ شی دیانت میدشت، ما هیج کدم شی ره خورده
 نمیتستم. خوب شد که آلی دیانت ندره، ما دل جم هر روز
 یگ یگ شی ره خورده مورم، امی رقم ام شد. قصه د
 امینجی خلاص شد.

د مثل های سلیمان پادشاه نوشته یه:
 د جای که رهبری و مشوره موجود نبشه،
 مردم سقوط مونه،
 مگم مشوره دهنده که کلو بشه،
 پیروزی و سلامتی پیدا موشه.
 فکر آدمای منافق پر از چال و نیرنگ آسته،
 مگم کسای که بلده صلح و آرامش مشوره میدیه خوشی
 مینگره.

صداقت آدمای نیگ اونا ره راهنمایی مونه،
 مگم فریب بدکارا اونا ره تباه مونه.

مُشخصاتِ کتاب

نام کتاب: هفت قصه پندآمیز قد حکمت و دانایی
از زمان قدیم
نویسنده: سید طاهر
رسام: سید حبیب
چاپ کننده: مؤسسه سوادآموزی و فرهنگی آزرگی
تعداد چاپ: ۵۰۰
تاریخ چاپ: ۱۳۹۵ \ ۲۰۱۶
نوبت چاپ: بار اول \ پی دی ایف (pdf)

Book Information

Book Title: *Seven stories for instruction with wisdom
from ancient times*
Author: *Sayeed Tahir Hassani*
Artist: *Habib Hassani*
Publisher: *Hazaragi Literacy & Culture Organization*
Printed: *500*
Date: *1395 (AH), 2016 (CE)*
Edition: *First edition & pdf*

